

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 4. Imitatio Christi patientis. Figuræ. Symbola. Motiva ex Novo. Patribus, & aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

qualia fecit ipse, faciamus? &c. Non hoc tibi dicit: non eris discipulus meus, nisi ambulaveris super mare, aut nisi suscitaveris mortuum quadriduam, aut nisi oculos caeci nati aperueris. Nec hoc. Quid est ergo intrare per januam? discite a me, quia mitis sum &c. S. August. in Pl. 90.

Oves sequuntur. Joan. 10. 4. Sequuntur me, imitando vestigia mea, exempla vitae meae. Cajet. Sequuntur me imitatione, & beatitudine. S. Anselmus.

Induimini D. J. C. Rom. 13. 14. Sciendum est, quod vita D. N. J. C. sancta, & virtuosa, quam tenuit in hoc Mundo, dicitur vestis in S. Scriptura. S. Vincent. Ferr. D. 1. adv. ferm. 7. Induimus per imitationem. S. Thom. Aqu. hic. Lect. 3.

Perinde ac moneta aurea, nisi impressam habuerit regiam imaginem, non in mercaturam expenditur, nec in regis thesauros reconditur, sed rejicitur: sic quoque anima, nisi habuerit imaginem celestis Spiritus, Christum in se insculptum; non est comoda ad supernos thesauros; & a mercatoribus regni, praclaris Apostolis, respuitur. S. Macarius hom. 30.

Vide plura tit. Christianus. Sequela.

§. III.

Imitandi CHRISTUM D.
Motiva.

Ex Veteri, & Novo.

Take me. Cant. 1. 3. Christi imitatio optima dispositio ad obtinendum contemplationis donum: ejus enim imitatio magnam cum ipso confert similitudinem, quae ad divinam elevat communicationem. de Ponte hic. Exh. 8. §. 3. Quam pauci post te, o D. JESU, ire volunt, cum tamen ad te pervenire nemo sit, qui nolit. S. Bernardus f. 21. in Cant.

Ad sequendum te D. JESU vix inveniuntur, qui vel trahi patiantur, qui velint duci per viam mandatorum tuorum. Alij enim trahuntur, qui possunt dicere: *trahere me post te.* Alij ducuntur, qui dicunt: *introduxit me rex in cellaria,* alij rapiuntur; sicut Apostolus raptus est ad tertium caelum. S. Bernardus ferm. 2. in Asc. Dom.

Ecce tu pulchra es amica mea. Cant. 1. 14. Sept. *proxima mea.* Hebr. *commensalis mea.* Qui ergo propè accedunt ad DEum, hi propriè ejus pulchritudinem participant: & qui propius, hi magis; & qui proximè, hi maxime. Anima enim similis est speculo: quod, si rebus pulchris appropinquet, pulchram in se speciem, formamque, suscipit; si verò deformibus, deformem. Ita Orig. hom. 3. & 4. Speciosa est Ecclesia, cum proxima est Christo, & cum imitatur CHRISTUM. Cornelius hic.

Pone me ut signaculum super cor tuum. Cant. 8. 6. Signaculum potest sumi pro imagine signata. q. d. gesta, o Sponsa, mei, qui tuus sum Sponsus, imaginem expressam in bulla aurea, quam super cor portas: & in armilla,

quae brachium ornat; ut jugiter mei recorderis. Porro hanc Christi imaginem in corde imprimi sigillò charitatis, docet Guilielmus Paris. dum ait: imprimere mihi quasi signaculò, per amorem mihi fortiter adhaerendo; ut à me, quasi signaculò, formam accipias; ut meà subtili expressione similitudinem trahas. Quanta fuerit impressio amoris, tanta & erit expressio similitudinis: quanto mihi fortius per amorem inhaeris, tanto mihi similior eris. Cornelius hic.

Hoc vobis signum. Luc. 2. 12. Multipliciter positus est nobis Christus in signum. Positus est enim in praesepio; in signum paupertatis, & humilitatis. Positus in cruce; in signum patientiae, & obedientiae. Positus in sepulchro; in signum quietis, & contemplationis. Positus in inferno; in signum charitatis. Positus in caelis; in signum victoriae. Hugo Card. hic.

Et continuo exivit sanguis, & aqua. Joan. 19. 34. Ad animas nostras colorandas, & quasi picturandas, dedit Christus, ex pretioso vase corporis sui, sanguinem, & aquam: Sanguinem ad rubricandum; aquam ad dealbandum: ut ei assimilemur, qui candidus, & rubicundus est. Sine hac coloratione pallida est, & discolor, anima, & indigna Christo Domino. Richard. à S. Laur. de laud. B. V. l. 5.

Quos praeordinavit conformes fieri imaginis Filij sui. Rom. 8. 29. *Ut sicut portavimus imaginem terreni.* 1. Cor. 15. 49. *portemus & imaginem caelestis.*

Portate DEum in corpore vestro. 1. Cor. 6. 20. Quid est DEum portare? imaginem Dei representare; Christum imitari. B. Ivo Carot. f. in Purif. B. V.

Speciale, & certum, signum est vitae aeternae consequendae, configurari Christo. S. Thom. Aq. in ep. 2. Cor. Lect. 5.

Necesse est, ut anima, quae Christi Sponsa fieri desiderat, pulchritudini Christi, quoad ejus fieri poterit, similis fiat. S. Gregor. Nyss. de scopo Christiani.

Conformemur ei, qui vitam suam in terris regulam nobis posuit Christianae conversationis. B. Ivo Carn. ferm. de Ass. B. V.

§. IV.

Imitatio Christi Patientis.

Figurae, & Symbola.

Qui linguam lambuerant aquas &c. Judic. 7. 6. 7. Christus, verus Gedeon, eos sibi tantum milites elegit, qui bonorum temporalium aquas manibus tantum bibunt; non qui se in eas totò corpore demittunt: id est, qui ex iis necessaria tantum delumunt. Hos autem *lagenas* manibus tenere jubet; hoc est, corporum suorum, & affectuum, dominos esse: his lucernas habere inclusas, id est, animas gratià, & amore incensas. Et sicut lagenam suam confrigit, cum corpus suum sanctissimum vulnerari, & tot tormentis lacerari, permittit, & in cruce prorsus crucifigi. Idem etiam nos praestare vult dicens: quod me facere videritis, hoc facite. v. 17.

Vivit

Vivit Dominus, & vivit Dominus meus rex; quoniam in quocumque loco fueris, Domine mi Rex, sive in morte, sive in vita; ibi erit servus tuus. 2. Reg. 15. 21. dicebat Ethai exempli regis motus. Hæc Christianis sit potentissima ratio, cum blanditur caro, cum urget diabolus in vitium. Et ego me voluptatibus mergam? Vivit Dominus! non faciam rem hanc. Drexelius opusc. 12. David rex. c. 26. §. 1.

Nunquid est cor tuum rectum? 4. Reg. 10. 15. Typodus l. 1. Symb. Ferdinandus Lusit. rex pro Symbolo duo corda habuit, quorum unum tantum gladio transfossus. Lem. *Cur non utrumque?* Cor Christi perfossus doloris gladio: cur non & tuum? cor Christi abalienatum à voluptatibus; cur non & tuum? Jonghen Exh. 23. pro Sacris Professionib.

Condixerunt, ut pariter venientes visitarent eum, & consolarentur - & exclamantes ploraverunt; scissis vestibus, sparserunt pulverem super caput suum. Job. 2. 11. 12. Quam consolationem hæc Jobo attulerunt? quod vestes sciderunt, quod capita cinere inspererunt, idem fuit, ac si dicerent, ait Origenes: quæ fecisti, facimus; & quæ gessisti, gerimus: vestimenta nostra scindimus, & terram super capita nostra spargimus: sic namque tu fecisti paululum ante. Agat, quæ egit Christus, Christianus; & dabit ei consolationem, & gloriam. Didac. Niss. D. 4. Epiph. §. 4.

Edent pauperes, & saturabuntur. Pl. 21. 27. Inde erat piscator ille Petrus; inde erat etiam publicanus Mattheus de pauperibus. Ipsi erant, qui comederunt, & saturati sunt; talia passi, qualia manducaverunt. Cœnam suam dedit, Passionem suam dedit; ille saturatur, qui invitatur; imitati sunt pauperes: ipsi enim sic passi sunt, ut Christi vestigia sequerentur. S. August. hic.

Titulus Pl. 87. pro Mabeleth ad respondendum. Græc. pro Choro ad respondendum. Psalmus iste, qui de Christi Passione agit, inquit David, volo serviat Choro: in quo, dum canitur, mutuo sibi respondeant in Choro, id est, in Ecclesia DEI. S. Augustinus vult, Prophetam hic usum metaphorâ sumptâ à Cantoribus, qui sunt in Choro; in quo sacri oedi director Psalmum, aut antiphonam, inchoat; cæteri verò prosequuntur eò vocis tenore, quo cum ille exorsus est. S. Petrus dixit 1. 2. 21. *Christus passus est pro nobis*: ille cantum Passionis inchoavit; sed addit mox Petrus: *ut sequamini vestigia ejus.* Et hoc est respondere, inquit S. Augustinus: quia ille non cantare omnia solus debet; necesse est, ut Christianus quoque ex se aliquid faciat, ut illum imitetur, & patiat cum illo. Vult Christus, ut Cantemus velut per Choros pro Choro ad respondendum, ut per Choros patiamur; nec enim omnia ille solus ferre debet; adjiciendum ex parte nostra aliquid. Didacus Niss. f. 3. D. 4. Quadr. §. 5.

Calicem salutaris accipiam. Plal. 115. 13. Quid est, accipere calicem salutaris, nisi

passionem Domini imitari? accipiam calicem CHRISTI; bibam Passionem Domini, S. August. hic.

Per Reclinatorium aureum Cant. 3. 10. requies æterna accipitur; ad quam tamen ascensus est purpureus, id est, Passio CHRISTI: quia illi ad æternarum epularum mensam discumbunt, & ad supernam quietem veniunt, qui in præsentem Passionem Redemptoris sui dignè venerari, & imitari, satagunt. S. Thom. Aqu. hic.

Tecigit fimbriam vestimenti ejus. Luc. 8. 44. Vestimentum Christi, est Caro ejus, *Quis est iste, qui venit de Edom,* (id est, de Mundo) *timetis vestibus?* Il. 63. 1. Fimbria, quæ est finis vestimenti, est Passio Christi. Tangere ergo fimbriam vestimenti CHRISTI, est credere, & imitari, Passionem Christi: ex hoc tactu est omnis peccati curatio. Hugo Card. hic.

Cecidi ad pedes ejus. Apoc. 1. 17. Illos utique pedes, quos in camino ignis viderat; ut Dominica mortis imitator existeret. Galfridus Abb. tr. 34. Vidit pedes, id est, finem vitæ Christi in fornace ignea Passionis: & tunc cecidit ad hos pedes, ut eos amplecteretur, & ejus exempla sequeretur. Sylveira hic.

Motiva

Ex Novo, Patribus, & aliis.

Non est discipulus super Magistrum. Matth. 10. 24. Ad indelebilem verecundiam adscribitur militi illæso recedenti de bello rege percussio; & ipso in tentoriis quiescente; domino pugnante in castris. Non est honesta militum vita; si terga vertant, rege proficiscente ad bellum. Simon Cass. l. 9. c. 22.

Nè ergo timueritis eos. Matth. 10. 18. Propter injurias, & contumelias, quas vobis possunt infligere; sed potius exultate in omni adversitate, quam ab eis patimini: considerantes, quid passus sim ego; & gloriantes in hoc, quod Domino vestro, ac Magistro, reformari meruistis; cum hoc sit beneficium ingens. Quid enim tam gloriosum est servo, quam ut domino suo assimiletur? sæpe contingit, ut aliquis injuriam passus doleat, & ulcisci se cupiat. Si verò conspexerit alium multò sublimiorem eadem, vel graviora perpassum, & tamen servare patientiam; incipit consolari, & ab ira cessare, dicens in se: si ille tantus talia patitur, quantum magis ego? Ita & nos, si Christi passionem, patientiamque, perierimus; patientiam discimus; & cum Apostolo in tribulationibus jucundamur. Dionys. Carthuf. hic.

Seris retrò secus pedes ejus. Luc. 7. 38. Sequelam promittens vestigiorum illius, quæ per leges peccati antecesserat pedes ejus. Præit omnis peccator DEum in suis legibus; non sequitur. Crucem Christus portavit à tergo: itemus à tergo, passionem Crucis ejus imitantes. Simon Cass. l. 8. c. 40.

Simul

Simul mortui, & generati; atque ita illa salutaris aqua, & sepulchrum vobis, & mater, effecta est. Et quod Salomon dixerat de aliis, hoc in vos optimè quadrat: *tempus nascendi, & tempus moriendi* Eccl. 3. 2. nam id utrumque unò, eòdemque, fit tempore; simulque mors, & generatio vestra, concurrunt. Onovum, & inopinatum mysterium! Nos quidem non revera morimur, non revera sepelimur; nec verè cruci affixi sumus: sed in imagine tantum nostra est imitatio; in veritate autem salutaris executio. Christus verè crucifixus est; verèque sepultus, & verè surrexit: & hæc omnia nobis donavit: ut, cùm imitatione Passionibus ejus communicaverimus, revera salutem lucrèmur. O excellentem benignitatem! Christus manus, ac pedes suos, incontaminatos clavis perfodi passus est; & per hocce tantos dolores mihi nihil ejus cernodi patienti salutem confert. Vera mors Christi fuerat, anima ejus à corpore separata; & verè sepultus, cùm in findone munda ejus corpus elatum est; & omnia denique in ipso verè contigerunt. In nobis autem mortis quidem, & passionum, quædam est similitudo; salutis verò non similitudo, sed veritas. S. Cyrill. Jerosol. Catech. mystag. 2. de Baptismo.

Imitemur fratrem nostrum patientem: & si non usque ad sanguinis effusionem; saltè usque ad vitiatorum repressioem; si non ad lateris effusionem, saltè ad desideriorum defensionem, Petrus Cell. de pane mercenar. c. 23.

Dicitur induere Christum, qui Christum imitatur: quia sicut homo continetur vestimento, & sub ejus colore videtur; ita in eo, qui Christum imitatur, solus Christus, ejusque indumenti color, id est, sanctitas apparet. S. Thom. Aqu. in ep. ad Rom.

Debemus crucifigi ad instar Christi, & recipere quinque plagas virtualiter: in dextera, per misericordiam largiendo; in sinistra, per justitiam restituendo; in dextro pede, per abstinentiam; in sinistro per patientiam; in latere, poenitentiam continuando. S. Vincent. Ferr. D. 14. Trinit. f. 3.

Henricus Suso dicebat: Si nulla alia esset afflictionis utilitas, quàm quòd speculo illi lucidissimo D. J. Christo tantò efficiamur similiore, quantò eum verius sectamur; esset ea profectò magna satis. Equidem sic mihi persuadeo: etiam si post hæc vitam idem esset daturus præmium DEUS patientibus, & non patientibus adversa; adhuc tamen meritò potius crucem nos pati velle debere, tantum illius similitudinis obtinendæ causà: amans namque suo se conformat, adjungitque, dilectò, ubicunque potest. Bollandus 25. Jan. c. 33.

Quemadmodum nihil erit in futuro sæculo beatius, quàm esse Christo similem in gloria; sic in præsentì tempore nihil est utilius, quàm esse similem in Passione. Bellarminus ep. 107. ad Benjaminum Camerium.

Philippa Lotharinga, Duce marito per mortem amissò, in monasterium se abdidit, ibique egit Janitricem. Mirus erat in ea affectus

Poignant. Sacr. Tom. I.

erga Christi passionem; de qua sine suspitiis non cogitabat, sine lacrymis non loquebatur: & si ad mensam aliquid legi audiret, ita in amorem pro se passi Domini rapiebatur, ut cibi, sui que, oblivisceretur. Plura sacrorum millia DEO offerri curaverat, ut aliquid doloris sentiret in honorem CHRISTI Crucifixi. Impetravit. Itaque ferià quintà singulis hebdomadis cepit ingentem pati cruciatum, quasi sub costis lancea acutissima esset trajecta. Et hunc cruciatum tantà patientià, quantà molestià, sentiebat. Quæta à morte causà doloris; & candidissimus lapis repertus cordis humani speciem præferens. In hoc corde quini lapilli vulnèrum CHRISTI imagines, infixi erant, gemmarum instar, aut sanguinearum guttarum, lucidissimè pumicantes. Cor illud, & lapilli, inter varios principes, & monarchas, distributi etiamnum cum honore asservantur. Ex vita S. Franciscæ Romanæ Bollandus.

Vide plura tit. Crucifixus. Sequela.

§. V.

Imitatio Sanctorum.

Num. I.

Symbola, & Similitudines.

Nomina filiorum Israel scribi fecit Dominus in Rationali Judicij. Ex. 28. 9. Ut omnibus apparerent, & vitam, conversationem sanctorum Patrum, ceteri sibi sumerent in consequentiam, & exemplum. Blesens. tr. seu compendio in prima capita Job.

Ruth spu. as colligebat post terga metentium. c. 2. 3. Et nos peccatores post Apostolos, & Martyres, legamus reliquias Sanctorum morum, & passionum. Simon Cass. lib. 8. cap. 40.

Trabe me post te. Cant. 1. 3. Cùm Reliquias Martyrum, cùm exempla Sanctorum, videre, & imitari, contendimus; tunc in odorem unguentorum JESU Christi currimus. Philo Carpath. hic.

In partes vade sæculi sancti, cum vivis, & dantis confessionem DEO. Eccl. 17. 25. In partes sæculi sancti transire nihil est aliud, nisi Sanctorum, qui nos præcesserant, virtutes addiscere. Et cum vivis, DEUmque confitentibus, commorari; est sanctorum præsentium virtutes insequi. Jacobus Alvarez de Paz. de vita Spir. l. 5. p. 2. c. 23.

Circui civitatem. II. 23. 16. Debet homo circuire civitatem, militantis Ecclesiæ; imitando justorum exempla. S. Thom. Aqu. hic.

Hæc dicit Dominus; stete super vias. Jer. 6. 16. q. d. Speculamini, & considerate vias, id est, vivendi rationes; & semitas antiquas, id est, quomodo vixerint Majores vestri, & Patriarchæ: imitamini fidem Abrahamæ, Isaac obedientiam, Jacob labores, Joseph castitatem, Moysis mansuetudinem, Job patientiam. Hæc verba sibi dicta putent singuli Fideles: Christianus es? Speculare vias antiquas; vide, quomodo vixerit CHRISTUS, & primi Christiani;

Uuu u

quàm